

2023

Toimintasuunnitelma

SISÄLTÖ

ISOJEN KOKONAISUUKSIEN VUOSI.....	3
PAMIN TOIMINTAYMPÄRISTÖ	4
Maailman talous ja Euroopan turvallisuuspoliittinen tilanne vaikuttavat myös pamilaisiin	5
Jäsenkehitys ja liiton talous.....	6
PAMille tärkeitä lakiesityksiä eduskunnan käsittelyyn	7
Yhteistyöhankkeita Euroopassa.....	8
Yhteistyötä yli rajojen.....	9
Monipolvinen työmarkkinatilanne	10
PAMIN TOIMINTA VUONNA 2023	11
Strategiset valinnat.....	12
PAMin toiminnan painopisteet	13
1. Palkka-/työehtosopimusneuvottelut.....	14
2. Jäsenkehityksen parantaminen.....	15
3. Palvelukokonaisuuden kehittäminen	16
4. Eduskuntavaalit	18
5. Liittokokous.....	19
6. Perustoiminnan vahvistaminen	20

Isojen kokonaisuuksien vuosi

Vuoteen 2023 valmistaudutaan historiallisessa ja vaikeasti ennakoitavassa maailmanpoliittisessa tilanteessa.

HELMIKUUSSA 2022 alkanut Venäjän hyökkäys Ukrainaa kohtaan on jäsittänyt eurooppalaisten perusturvallisuuden tunnetta ja vaikuttanut monin tavoin tavallisten ihmisten arkeen.

Loppuvuodesta 2022 tilanne näyttää kehittyvän yhä hankalammaksi. Ihmisten huoli omasta ja läheisten turvallisuudesta sekä toimeentulon riittävydestä kasvavien kustannusten keskellä haukkaa entistä suuremman osan myös pamilaisten arjesta. Kaikesta tästä huolimatta vuosi 2023 näyttäisi olevan PAMissa myös muiden isojen kokonaisuuksien vuosi.

KEVÄÄLLÄ käydään eri alojen palkka- tai työehtosopimusneuvotteluja. Huhtikuussa äänestetään eduskuntavaaleissa ja todennäköisesti ennen kesää Suomessa on uusi hallitus ja hallitusohjelma.

Samanaikaisesti valmistaudutaan PAMin kolmanteen liittokokoukseen. Kokous pidetään lokakuun lopulla Jyväskylässä ja siellä päätetään muun muassa seuraavan nelivuotiskauden tavoiteohjelmasta ja hallinnosta.

PAMIN YDINTEHTÄVÄNÄ on jäsenten toimeentulon, työsuhdeturvan, osaamisen ja elämisen laadun parantaminen. Miten yksityisillä palveluilla tulevaisuudessa sovitetaan työehdoista on merkittävä kysymys, joka määrittää edelleen sitä, miten tässä ydintehtävässä onnistumme. Siksi PAMin oman kannan ja linjan muodostaminen sekä edistäminen ovat vuosien 2022 ja 2023 keskeisiä asioita.

JÄSENPAVELUA kehitetään aktiivisesti. Jäsenpalvelun saavutettavuus, oikeakänavaisuus ja laadukkuus ovat keskeinen osa jäsenkokemusta ja jäsenyyden houkuttelevuutta. Maahanmuuttajatoiminnan uudistamiseen panostetaan läpi kaiken liiton tekemisen.

Samoin PAMin näkyvyyden kehittäminen erityisesti brändiä kirkastamalla ja satsaamalla entistä enemmän strategiaan mainontaan, tähtää osaltaan PAMin kilpailukykyyn ja läsnäolon parantamiseen yksityisten palvelualojen työntekijöiden keskuudessa.

PALKKANEUVOTTELUT

TES-NEUVOTTELUT?

EDUSKUNTAVAALIT

PAMIN LIITTOKOKOUS

2023

**PAMin
toimintaympäristö**

Maailman talous ja Euroopan turvallisuuspoliittinen tilanne vaikuttavat myös pamilaisiin

Vuoden 2023 toimintaympäristön arviointi on erityisen vaikeaa.

PAMIIN JA PAMILAISIIN vaikuttavat suoraan maailman talouden kehitys, Euroopan turvallisuuspoliittinen tilanne, Suomen hallituksen ja EU:n toimet sekä Suomen työmarkkinailmasto.

Palvelualojen työntekijöiden valmius ja halukkuus kuulua liittoon ja toimia yhdessä työehtojen kehittämiseksi muodostavat kaiken toiminnan pohjan. Jos liiton jäsenyys tai yhteisten asioiden puolesta toimiminen ei kiinnosta tai tunnu palvelualojen työntekijöiden näkökulmasta omalta, on alojen edunvalvonnan toteuttaminen tulevaisuudessa mahdotonta.

MAAILMANTALOUDEN kehityksen riskitekijöinä voidaan lähivuosina energiakriisiin ohella nähdä Kiinassa tiukkoina jatkuvat toimet koronaviruksen leviämisen rajoittamiseksi sekä Kiinan kiinteistösektorin voimakas laskusuhdanne, joka voi kärjistyessään uhata rahoitusmarkkinoita.

Ilmastonmuutoksen aiheuttamat sään äärimuodot, kuten kesällä ympäri maailmaa koettu voimakas kuivuus, uhkaavat myös aiheuttaa merkittäviä vaikeuksia muun muassa ruoantuotantoon, vesivoiman tuottamiseen

ja sisävesilogistiikkaan kiihtyvässä tahdissa tulevina vuosia.

LISÄKSI KESKUSPANKKIEN TOIMET kiihtyvän inflaation hillitsemiseksi ovat paljastaneet uusia riskejä. Koronnostojen myötä vahvistunut Yhdysvaltain dollari aiheuttaa maksuvaikeuksia lukuisille kehittyville valtioille, joiden lainat ovat dollarimääräisiä.

Iso-Britanniassa kasvanut korkotaso yhdistettynä vastuuttomaan finanssipoliittikkaan horjutti puolestaan maan eläkejärjestelmän kestävyyttä, mikä uhkasi levitä rahoituskriisiksi.

SUOMEN TALOUSTILANTEEN kehitys jatkuu erittäin epävarmana Venäjän aloittaman hyökkäyssodan ja sen seurauksena kehittyneen energiakriisin johdosta. Energiakriisi hidastaa euroalueen talouskasvua erityisesti runsaasti venäläistä maakaasua hyödyntäneissä valtioissa sekä kasvattaa kuluttajien ja yritysten kohtaamia suoria ja epäsuoria kustannuksia.

Suomen talouden arvioidaankin ajautuvan taantumaan loppuvuonna 2022 tai alkuvuonna 2023, mutta ennustelaitokset odottavat sen jäävän lyhytkestoiseksi.

KOSKA KIIHTYNYT INFLAATIO johtuu pääasiassa euroalueen ulkoisista tekijöistä kuten tuontien energiasta ja vähitellen hellittävistä

kansainvälisen logistiikan pullonkaloista, on tilanteen vakauttaminen rahapolitiikan keinoin haastavaa ja pitää sisällään stagflaation riskin.

Ostovoiman palauttaminen palkankorotuksilla on yhtä lailla hankalaa, sillä yritykset eivät energiateollisuutta lukuun ottamatta pääosin hyödy vallitsevasta tilanteesta. Työvoiman kysyntä on kuitenkin jatkunut kohti syksyä vahvana, ja yritykset raportoivat rekrytointivaikeuksista useilla toimialoilla.

HEIKENTYVÄ TALOUSTILANNE vaikuttaa myös palvelualoihin, vaikka perinteisesti suhdannevaihtelut ovat niiden kohdalla lievempiä kuin esimerkiksi teollisuudessa tai rakentamisessa.

Kuluttajien ostovoiman heikentyminen näkyy suoraan kuluttajapalvelujen kuten matkailu- ja ravintola-alan sekä vähittäiskaupan kysynnässä. Toistaiseksi matkailu- ja ravintola-ala on kuitenkin jatkanut rohkaisevaa toipumistaan koronaepidemiasta vahvan kesäkauden 2022 ansiosta. Tukku- ja vähittäiskaupan myynnin volyymi on kuitenkin kääntynyt jo laskuun, vaikka liikevaihto kasvaa yhä ripeästi kohonneiden hintojen myötä.

Tukipalvelutoimialoilla eli vartioinnissa ja kiinteistöpalveluissa jatkuu puolestaan jo koronaepidemian alkuvaiheesta kohti trendiä palannut maltillinen kasvuvauhti.

Jäsenkehitys ja liiton talous

PAMin jäsenmäärän pieneneminen vaikuttaa myös liiton talouteen

PAMIN JÄSENMÄÄRÄ on laskenut viime vuosi-
na. Jos valtuusto päättää laskea vuoden 2023
jäsenmaksua vuotta 2022 alemmaksi, lisää se
jälleen liiton kulujäämää.

Liitto maksaa vuonna 2023 myös jäsentensä
työttömyyskassamaksun, joten työttömyyskas-
san jäsenmaksun suuruus vaikuttaa edelleen
suoraan liiton ja ammattiosastojen talouteen.
Palvelualojen työttömyyskassan jäsenmaksu on
vuonna 2023 seitsemän (7) euroa kuukaudessa.

TALouden LÄHTÖKOHTIIN vaikuttaa merkit-
tävästi myös sijoitustoiminnan onnistuminen
erittäin haastavassa ympäristössä. Emme toden-
näköisesti voi odottaa vuoden 2023 sijoitustoi-
minnalta aiempien vuosien kaltaisia tuottoja.
Riskien arviointi ja hallinta on vallitsevassa
tilanteessa entistä vaikeampaa.

Kaikki nämä liiton talouteen vaikuttavat te-
kijät puoltavat varovaista lähestymistä vuoden
2023 taloudellisiin lähtökohtiin.

PAMille tärkeitä lakiesityksiä eduskunnan käsittelyyn

Marinin istuvan hallituksen kausi päättyy keväällä 2023.

HALLITUSOHJELMAN MUKAISESTI päätettäväksi on vielä ennen sitä tulossa monia työelämään liittyviä kokonaisuuksia.

PAMille erittäin tärkeät alipalkkaukseen sekä palkka-avoimuuteen liittyvät lakiesitykset tuodaan eduskuntaan todennäköisesti vuoden 2022 puolella, mutta niistä päätetään vasta vuoden 2023 puolella.

Samoin hallituksen esitys väkivallan ja häirinnän poistamisesta työelämässä tehdyn Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi siirtynee päätettäväksi vuoden 2023 puolelle.

HALLITUKSEN HANKKEITA

- 1/2023: Toteutetaan palkkatukiuudistus
- 1/2023: Säädetään avoimuusrekisteri
- 2/2023: Taataan alle 25-v. nuorille ja alle 30-v. valmistuneille työ-, työharjoittelu-, työkokeilu- jne. paikka 3 kk:ssa työttömyyden alkamisesta
- 3/2023: Kehitetään lapsi- ja perhepalveluita ja jatketaan lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa
- 3/2023: Käynnistetään kansallinen demokraatiohjelma vuoteen 2025
- 3/2023 : Toimeenpannaan jatkuvan oppimisen parlamentaarinen uudistus
- 4/2023 : Kehitetään opintojen sujuvuutta tukevia rakenteita
- 4/2023: Helpotetaan eri tulomuotojen yhteensovittamista sosiaaliturvassa
- 4/2023: Sovitetaan yhteen palveluja ja etuuksia osana sosiaaliturvauudistusta
- 4/2023: Sitoudutaan sukupuolten välisen tasa-arvon edistämiseen muun muassa talousarvioprosessissa ja kaikissa keskeisissä uudistuksissa
- 4/2023: Toimeenpannaan koulutus- ja työperusteisen maahanmuuton tiekartta
- 4/2023: Toteutetaan oppisopimuskoulutuksen koulutuskorvauksen määräytymisperusteiden uudistaminen tukemaan nuorten kouluttautumista ja työllistymistä
- 4/2023: Laaditaan ohjelma, joka vahvistaa koulussa toisen kotimaisen kielen oppimista
- 4/2023: Edistetään vientiä, etenkin PK-yritysten kansainvälistymistä, kehittyvien maiden integroitumista maailmantalouteen sekä investointien saamista Suomeen
- 4/2023 Kehitetään työehtosopimusjärjestelmää.

Yhteistyöhankkeita Euroopassa

Suomalaiseen työelämään vaikutetaan myös Euroopan unionissa luotavalla lainsäädännöllä.

VUONNA 2023 valmistelussa on useita työelämään liittyviä direktiivejä, joihin PAM pyrkii vaikuttamaan. Alustatalousdirektiivihankkeen tavoitteena on digitaalisilla alustoilla työskentelevien aseman parantaminen. Kun hanke valmistuu, on tärkeää varmistaa, että direktiivin edellyttämällä lakimuutoksilla todella saadaan parannuksia työelämään. Yritysvastuudirektiiviin PAM vaikuttaa koalitioyhteistyöllä eri kansalaisjärjestöjen kanssa.

KÄYNNISSÄ OLEVAA TYÖELÄMÄÄN LIITTYVÄÄ EU-LAINSÄÄDÄNTÖÄ

- Yritysvastuudirektiivi yritysten kestävää toimintaa koske- vasta huolellisuusvelvoitteesta
- Alustatalousdirektiivi työolojen parantamiseksi alusta- työssä
- Palkka-avoimuusdirektiivi miesten ja naisten sama- palkkaisuuden periaatteen lujittamiseksi palkkauksen läpinäkyvyyden avulla
- Vähimmäispalkkojen riittävyyttä koskeva direktiivi

MAHDOLLISIA TULEVIA TYÖELÄMÄÄN LIITTYVIÄ HANKKEITA EU:SSA

- Eurooppalaisten yritysneuvostojen (European Works Council EWC) sääntelyn uudistaminen tai täytäntöön- panon vahvistaminen
- Työmarkkinaosapuolten välisen vuoropuhelun edistä- minen sekä kansallisesti että Euroopan tasolla
- Työntekijän oikeus olla tavoittamattomissa
- Mielenterveyden edistäminen työelämässä

Yhteistyötä yli rajojen

YHÄ USEAMMIN myös suomalaisen työntekijän työehtoihin ja -arkeen vaikuttavat Suomen rajojen ulkopuoliset tekijät. On suomalaisen työntekijän etu, että työehdot ympäri maailmaa kehittyvät parempaan suuntaan ja toisaalta on länsimaisen ay-liikkeen solidaarinen velvollisuus tukea ay-toimintaa kehittyvissä maissa, joissa ay-oikeuksia vasta kehitetään ja neuvotteluvai-
maa rakennetaan. Siksi on tärkeää, että PAM edistää ja vaikuttaa työntekijöiden oikeuksiin ja työelämän sääntelyyn liittyviin asioihin myös pohjoismaisen, eurooppalaisen ja maailmanlaajuisen yhteistyön kautta.

PAM on kahden maailmanlaajuisen etujärjestön jäsen:

- UNI Global Union (kauppa, kiinteistöpalvelu, turvallisuus- ja hiusala)
- International Union of Food, Agricultural, Hotel, Restaurant, Catering, Tobacco and Allied Workers' Association IUF (matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajanpalvelut)

PAM on neljän pohjoismaisen etujärjestön jäsen:

- Nordiska Frisörunionen (hiusala)
- Nordiska Handelskommitté (kauppa)
- Nordiska Unionen för Hotell-, Restaurang-, Catering- och Tourismansställda NU HRCT (matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajanpalvelut)
- Service-och tjänstebranschens Union i Norden SUN (kiinteistöpalvelu)

PAM on kolmen eurooppalaisen etujärjestön jäsen:

- UNI Europa (kauppa, kiinteistöpalvelu, turvallisuus- ja hiusala)
- European Federation of Food, Agriculture and Tourism Trade Unions EFFAT (matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajanpalvelut)
- European Association of Pharmacy Technicians EAPT (apteekki)

Monipolvinen työmarkkinatilanne

Suomalaiset työmarkkinat ovat olleet myllerryksessä viimeiset 15 vuotta. Pitkä kolmikantainen työmarkkinatoiminta keskitettyjen tulo- ja palkkasopimusten muodossa hyvytyi vuonna 2007 ja tuolloin avautui liittokohtaisten neuvottelujen näkymä.

TÄMÄN JÄLKEEN neuvoteltiin kuitenkin keskitetysti vielä raamisopimus 2011, työllisyys- ja kasvusopimus vuonna 2013 sekä kilpailukykyopimus vuonna 2016. Keskitettyjen työmarkkinasopimusten aikana yhteisesti sovitut palkan- ja korotusmallit ja tasot tasa-arvo- ja matalapalkka-erineen sekä työehtojen kehittäminen ovat kadonneet, kun yhteisesti sovitut mallit ei ole ollut.

EK:N LUOVUTTUA sopijan roolista, on se entisestään tiukentanut työnantajaliittojen välistä palkka- ja työehtokoordinaatiota. Tästä löytyvät hyvät esimerkit viime vuosien palkkaratkaisujen korotuskatosta sekä palkallisen perhevapaa-uudistuksen estäminen työehtosopimus-pöydissä viime neuvottelukierroksella.

Yrittäjien ja työnantajaliittojen kasvaneet vaatimukset yrityskohtaiseen sopimiseen ovat ottaneet jo askelia muun muassa metsäteollisuudessa. Ensi vuonna voi olla uhkana, että työnantajat yhä laajemmalla rintamalla pyrkivät rapauttamaan valtakunnallisten työehtosopimusten perusteita.

HAJAANNUS SOPIMISESSA on eskaloitunut Metsäteollisuuden irtiottoon, jossa hajautettiin mekaanisen metsäteollisuuden ja paperiteollisuuden yleissitovat työehtosopimukset useiksi yritys- ja jopa yrityksen liiketoimintakohtaiseksi työehtosopimukseksi. Teknolוגiateollisuuden vastaava manööveri päättyi vain työnantaja-puolen uudelleenorganisointiin. Julkisella sektorilla kunta-alan lakot johtivat lopulta ratkaisuun, joka tuottaa kunta-alan sopimuksen piirissä oleville korkeammat korotukset kuin mitä yksityinen teollisuus- tai kuljetussektori eri palkkaratkaisuissa saavuttaa. Työnantajapuolella EK pyrkii edelleen koordinoimaan vientivetoista ratkaisua.

TEOLLISUUDESSA JA YKSITYISELLÄ palvelusektorilla kaksivuotisissa sopimuksissa palkankorotukset olivat sovituna vain ensimmäiselle sopimusvuodelle. Tämän toisen vuoden palkankorotusneuvottelut aloitettiin ensimmäisenä teknolוגiateollisuudessa ja kemianteollisuudessa. Neuvottelut kuitenkin kariutuivat ja molemmilla aloilla käydään työehtosopimusneuvottelut. Työrauhavelvoite päättyy marraskuun lopussa 2022. Ratkaisujen sisältöä on vaikea arvioida.

Palvelualojen sopimuksista hiihtokeskus- ja ohjelmapalvelualojen palkkaratkaisusta ei päästy sopimukseen 23.10. mennessä, joten alalla on oltu sopimuksettomassa tilassa marraskuun alusta lähtien. Hiihtokeskus- ja ohjelmapalvelualoille saatiin sovittua toisen vuoden palkankorotukset 23.10.2022 mennessä. Kaupan ja useiden muiden pamilaitosten alojen työehtosopimusten toisen vuoden palkkaratkaisujen neuvotteluiden määräpäivä on 15. joulukuuta.

MUIDEN LIITTOJEN neuvottelutilanne tulee todennäköisesti vaikuttamaan myös PAMin neuvotteluihin. Vuoden 2023 alussa tilanne voi olla se, että ratkaisua kaupan ja paltalaisten alojen palkkanneuvotteluista ei ole syntynyt. Valmius tes-neuvottelujen käynnistämiseen heti on olemassa ja ne avataan kunkin sopimuksen osalta tähänkin vaihtoehtoon ennakoitujen suunnitelmien mukaan.

MONET SEIKAT ravisuttavat sopimusjärjestelmää ja se on selkeästi vedenjakajalla. Suuntaa voi muuttaa se, miten neuvotteluissa talven aikana onnistutaan löytämään ratkaisuja ja toisaalta myös eduskuntavaalien tulos, jotka valtaa pitävät huhtikuun 2023 jälkeen.

TÄSSÄ MONIULOTTEISESSA YMPÄRISTÖSSÄ ponnistetaan vuoden 2023 työmarkkinapöytiin. Vuoden alussa PAMilla on oltava käsitys siitä, millaista sopimusjärjestelmän skenaarioita lähdemme edistämään tulevilla sopimuskieloksilla.

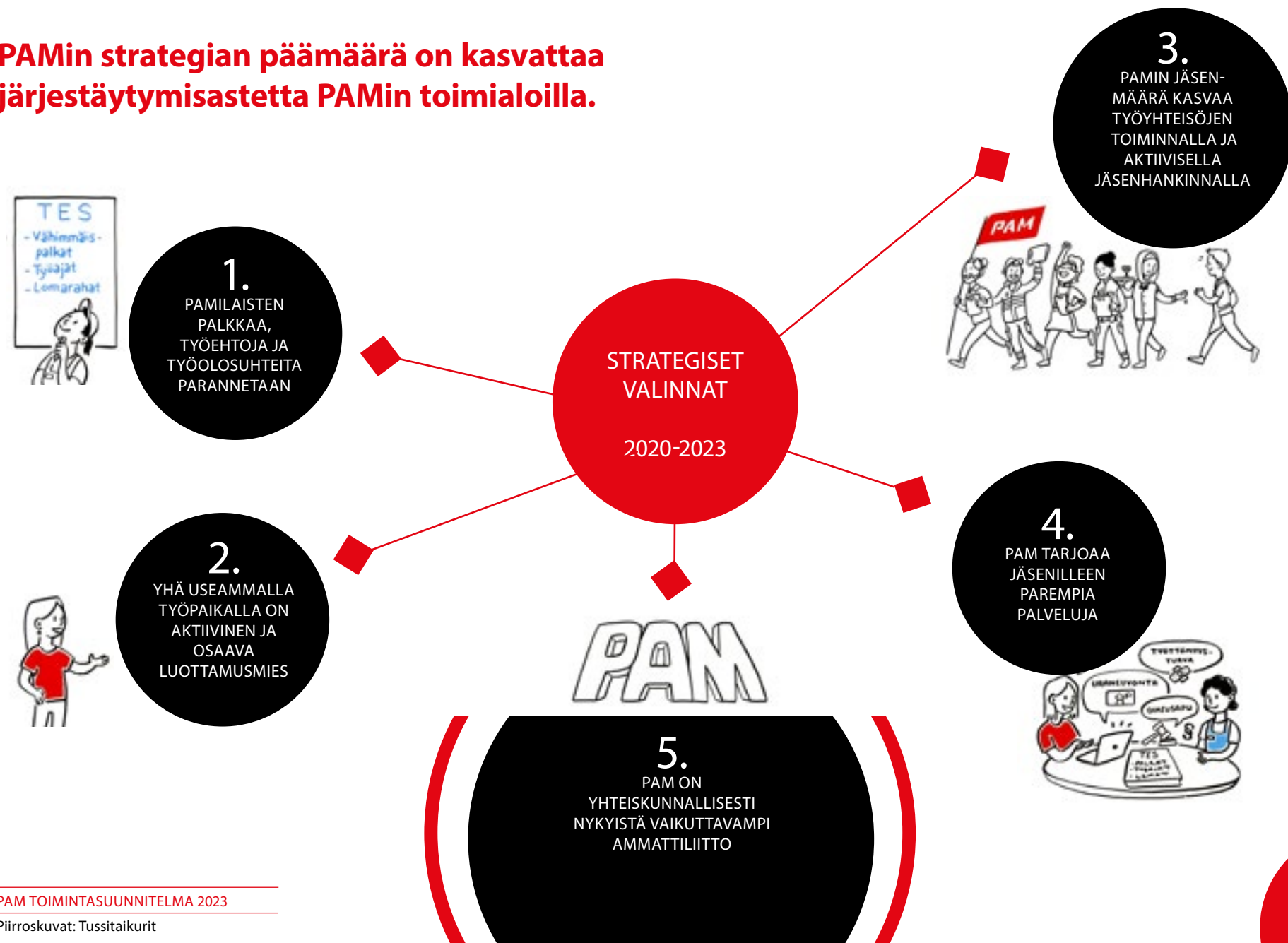
2023

PAMin toiminta

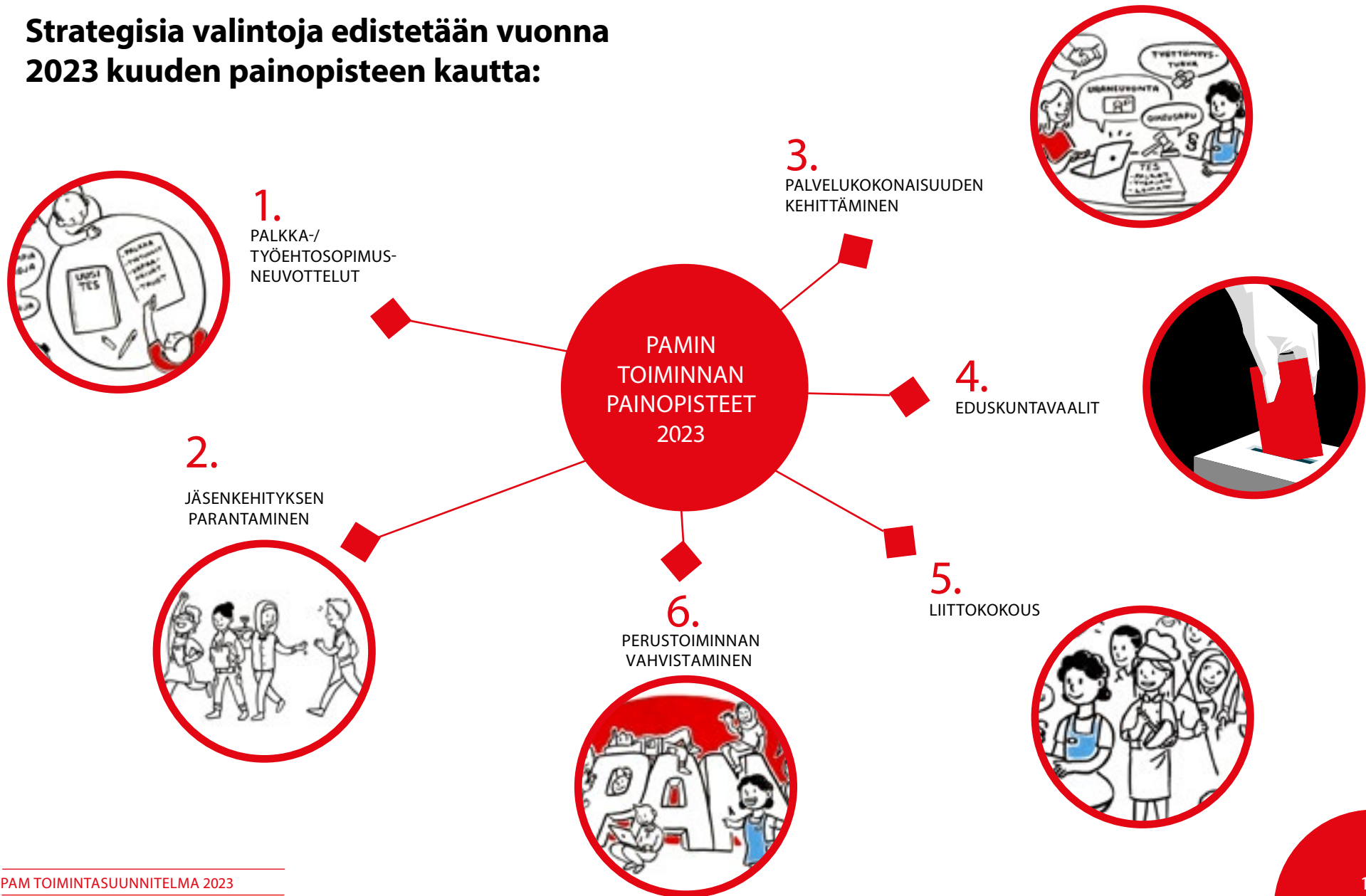

Tussitaikurit

PAMin strategian päämäärä on kasvattaa järjestäytymisastetta PAMin toimialoilla.

Strategisia valintoja edistetään vuonna 2023 kuuden painopisteen kautta:

1. Palkka-/ työehtosopimusneuvottelut

STRATEGINEN VALINTA:
PAMILAISTEN PALKKAA, TYÖEHTOJA
JA TYÖOLOSUHTEITA PARANNETAAN

PAMin tavoitteena on saavuttaa palkkaratkaisut, joilla turvataan työntekijöiden ostovoimaa korkean inflaation aikana.

KAIKKIEN PAMin työehtosopimusten pal-koista neuvotellaan loppuvuodesta 2022 ja alkuvuodesta 2023. Jos palkkaneuvotteluis-
sa ei päästä sopuun, aukeavat työehtoso-
pimukset kokonaisuutena neuvoteltavaksi.
Tällöin pöydällä ovat kaikki työehtosopi-
muksen kirjaukset.

Vuoden 2022 lopulla käytävät kaupan
alan palkkaneuvottelut ovat keskeisessä
roolissa kaikkien PAMin alojen neuvottelui-
hin valmistautumisessa.

JOS 2022–2023 palkkaneuvotteluissa
päästään ratkaisuihin, täysimääräiset
työehtosopimusneuvottelut käydään 2023-
2024 vuoden vaihteen molemmin puolin.
Neuvotteluihin valmistaudutaan talouden,
sopimusjärjestelmän ja poliittisen tilanteen
huomioivan skenaariotyöskentelyn avulla.

	Palkkaratkaisu neuvoteltava	Päättyy irtisanottaessa	Sopimuskausi
LOKAKUU 2022			
Hiihtokeskusala	23.10.2022	31.10.2022	1.11.2021 - 31.10.2023
Ohjelmajärjestelyala	23.10.2022	31.10.2022	1.11.2021 - 31.10.2023
MARRASKUU			
JOULUKUU			
Kaupan tes (ml. esimiehet)	15.12.2022	31.1.2023	1.2.2022 - 31.1.2024
Bingo	15.12.2022	28.2.2023	1.3.2022 - 29.2.2024
Elokuvateatteriala	15.12.2022	28.2.2023	25.3.2022 - 29.2.2024
Kotitalous- ja tekniikka	15.12.2022	28.2.2023	1.3.2022 - 29.2.2024
Kuvanvalmistamot	15.12.2022	28.2.2023	1.3.2022 - 29.2.2024
Muuttopalvelu	15.12.2022	28.2.2023	20.4.2022 - 29.2.2024
Kansallisooppera	15.12.2022	31.1.2023	22.3.2022 - 31.1.2024
Veikkaukset	15.12.2022	31.1.2023	24.2.2022 - 31.1.2024
Golf	15.12.2022	31.1.2023	10.3.2022 - 31.1.2024
TAMMIKUU 2023			
Kiinteistöpalveluala	15.1.2023	28.2.2023	1.3.2022 - 29.2.2024
Vartiointi	15.1.2023	31.3.2023	1.4.2022 - 31.3.2024
Alko	15.1.2023	28.2.2023	1.3.2022 - 29.2.2024
Asiakaspalvelu- ja telemark.	20.1.2023	28.2.2023	1.3.2022 - 29.2.2024
Kansallisteatteri	ei määräaikaa	28.2.2023	1.3.2022 - 28.2.2024
HELMIKUU			
Marava (ml. esimiehet)	15.2.2023	31.3.2023	1.4.2022 - 31.3.2024
Avecra	15.2.2023	31.3.2023	1.4.2022 - 31.3.2024
Huvi-, teema- ja elämysp.	28.2.2023	31.3.2023	1.4.2022 - 31.3.2024
MAALISKUU			
Apteekki	15.3.2023	30.4.2023	1.5.2022 - 30.4.2024

2. Jäsenkehityksen parantaminen

STRATEGINEN VALINTA:

PAMIN JÄSENMAÄRÄ KASVAA TYÖYHTEISÖJEN TOIMINNALLA JA AKTIIVISELLA JÄSENHANKINNALLA

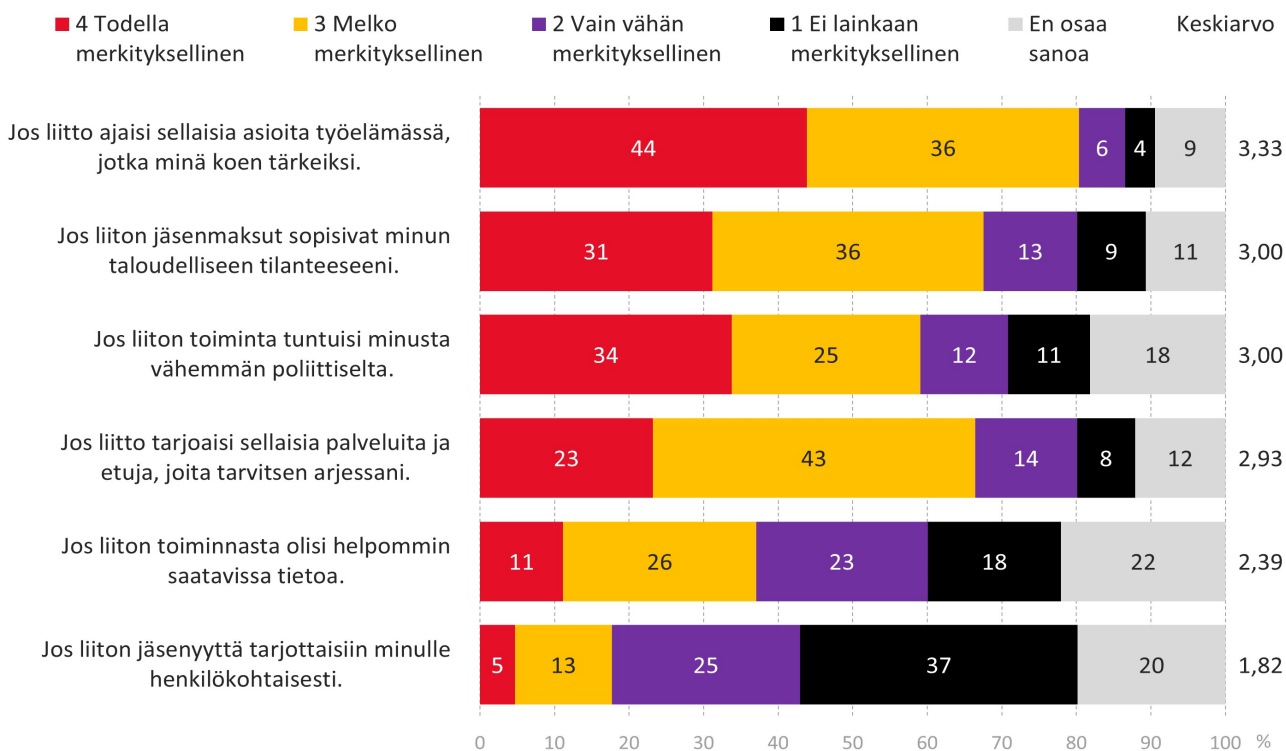
PAMin tavoitteena vuonna 2023 on vähentää eroavien määrää ja säilyttää liittyvien määrä vähintään vuoden 2022 tasossa.

JÄSENKIINNITTÄMISEEN vaikuttavat monet asiat ja jäsenyyden kokeminen on aina hyvin henkilökohtainen asia. Loppujen lopuksi kyse on siitä, koeeeko ihminen tarvitsevänsä jäsenyyttä ja onko oma kokemus jäsenyydestä linjassa jäsenyyden hinnan kanssa.

PAMILAISTEN VAIKEAT taloudelliset tilanteet näkyvät myös liiton jäsenmaksuissa. Jäsenmaksujen maksamatta jättäminen on edelleen merkittävin syy eroon liitosta. Vuoden 2023 aikana pureudutaankin erityisesti erojen vähentämiseen.

KEVÄÄLLÄ 2022 tehdyn selvityksen mukaan jäseneksi liittymistä eniten edistävä seikat olivat oikeiden asioiden ajaminen liiton toimesta, jäsenmaksun sopiva suuruus sekä tuntemus siitä, että toiminta olisi vähemmän poliittista. Nämä edellä mainitut seikat perustuvat kokemuksiin, kuulopuheisiin ja uskomuksiin liitoista sekä liittojen ja koko ay-liikkeen julkikuvaan. Ne eivät ratkea tai poistu ihmisten mielestä ilman konkreettisia tekoja.

MITKÄ ASIAT OLISIVAT SINULLE MERKITYKSELLISIÄ LIITTOON LIITTYMISESSÄ? (EI-JÄSENET) VOISIN LIITTYÄ JOS... (N=1039)

Taloustutkimus toteutti keväällä 2022 PAMin toimeksiannosta kyselyn liiton jäsenille (N=2 292) sekä ei-jäsenille (N=1 039). Ei-jäsenet löydettiin Taloustutkimuksen paneelivastaajista.

Vuonna 2023 panostetaan aikaisempia vuosia paljon enemmän PAMin brändimainontaan ja suunnataan niin sanottua taktista mainontaa (jäsenhankintaa) digitaalisiin kanaviin. PAMin näkyvyyttä työelämäasioissa kasvatetaan ja liiton ydinviestiä toistetaan systemaattisesti läpi vuoden. Tämä luo entistä parempaa pohjaa jäsenhankinnalle.

3. Palvelukokonaisuuden kehittäminen

STRATEGINEN VALINTA:

PAM TARJOAA JÄSENILLEEN
PAREMPIA PALVELUJA

PAMin tavoitteena on tuottaa kokonaisvaltaista ja laadukasta jäsenpalvelua, joka edesauttaa jäsenkiinnittymistä ja auttaa löytämään oman paikan liiton toiminnassa.

VUONNA 2022 ollut jäsenpalvelujen kehittämisen projekti on käynyt läpi PAMin kaikki palvelukokonaisuudet ja kanavat sekä tuottanut niistä kehitysesitykset. Kehitystyötä on tehty joka vuosi jo aiemmin, mutta ihmisten toimintatapojen ja odotusarvojen kehittyessä yhä nopeammin, on ollut tarpeen käydä koko PAMin palvelukokonaisuus läpi.

Tarkastelussa on löydetty sekä isompia että pienempiä kehitystarpeita, joita on lähdetty ratkomaan jo vuoden 2022 puolella, mutta suurimpiin kokonaisuuksiin päästään kiinni vuoden 2023 puolella.

VUONNA 2023 palvelujen kehittämisen erityishuomio keskittyykin puhelinpalvelun ja sähköisten palvelujen sekä liittymis- ja eroprosessien uudelleenmuotoiluun. Maahanmuuttajakohderyhmän tarpeiden kartoittaminen ja huomioiminen läpileikkaa kaikkien palvelujen kehittämisen.

Riidanratkaisun kehittämistyössä huomioidaan riidanratkaisu ”yksilöstä yhteisöön” -periaatteen

mukaisesti, ja pyritään oikeanlaisissa jutuissa siihen, että riidanratkaisutoiminnan vaikutukset ulottuisivat yksittäistä tapausta laajemmalle.

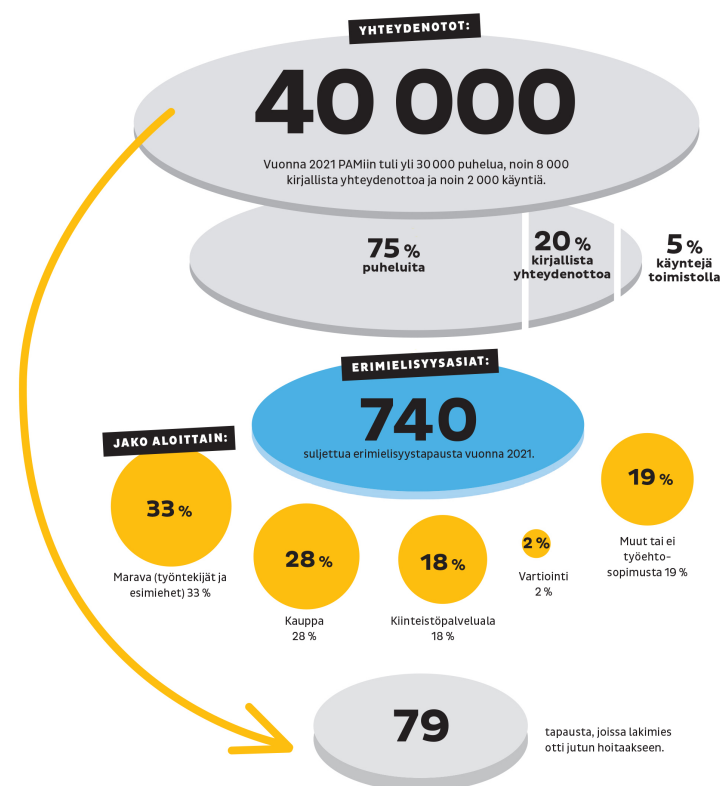
UUDET VERKKOSIVUT avautuvat keväällä 2023 ja tuovat osaltaan muutoksia sähköiseen jäsenkokemukseen. Jäsenetujen kehittämisessä etsitään uudenlaisia toimintamalleja, jotta edut hyödyttävät nykyistä paremmin jäsenistöä niin työssä kuin vapaalla.

KOULUTUSPALVELUJEN vuoden 2023 painopiste on uudistetussa kaikille jäsenille suunnatussa koulutustarjonnassa. Suunnittelun taustalla on nykypäivän sekä tulevaisuuden työelämän osamistarpeet.

Koulutusmoduulien sisältöinä ovat englannin kielen koulutus, työelämätaidot ja aikuinen oppijana, vuorovaikutusosaaminen palvelualoilla sekä vihreä siirtymä ja sen vaikutukset työelämässä.

Moduuleista on mahdollisuus saada opintopisteitä.

Lisäksi koulutustarjonta 2023 sisältää kaikille jäsenille suunnatun webinaarisarjan, digikoulutus-sarjan sekä alueilla tarjottavan koulutuksen. Maahanmuuttajahankkeen yhteydessä toteutettavaa digioppimisympäristöä hyödynnetään myöhemmin myös kaikille jäsenille suunnatussa koulutuksessa.

PAM tuottaa vuosittain merkittävän määrän jäsenpalvelua eri kanavissa

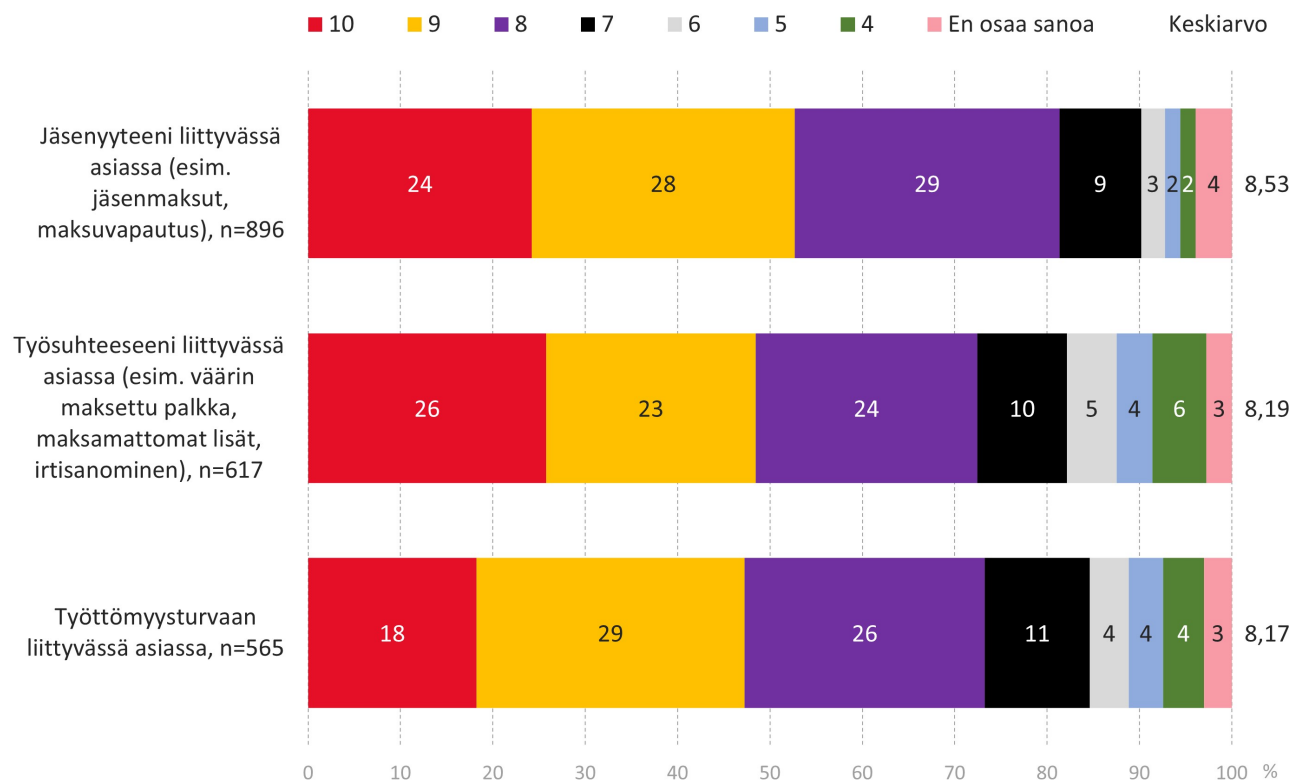
JÄRJESTELMÄKEHITYSTÄ ja -valintaa jatketaan kaikkien jäsenpalveluun vaikuttavien järjestelmien osalta. Eri palvelutoiminnoissa kehitetään robotiikkaa, jolla tuetaan jäsenpalvelun kriittisimpiä paikkoja ja keskitetään henkilöstön työaika vuorovaikutukseen jäsenien kanssa.

Uniofy-järjestelmää jatkokehitetään ammat-tiosastoille niin, että se korvaa kokonaisuudessaan vanhentuneen Lex-järjestelmän. Lop-puvuonna 2022 uusitun puhelinjärjestelmän kehittäminen jatkuu ottamalla käyttöön uusia puhelinpalvelua parantavia ominaisuuksia. Liiton jäsenrekisterijärjestelmä Lyytin jo pitkään tekeillä ollut uusi versio saadaan valmiiksi.

Nykyisen sähköisen asiointijärjestelmän jatko ja rooli osana jäsenpalveluja arvioidaan uudelleen. Liiton palvelutoimintojen johtami-seen olennaisesti vaikuttavia raportointi- ja analyysityökaluja parannetaan.

TALOUSTUTKIMUKSEN keväällä 2022 tekemän kyselyn mukaan tyytyväisyys PAMin jäsenpalveluun oli asteikolla 4–10 yli kahdeksan (8) kaikkien palvelulinjojen osalta.

Arvioi kouluarvosanalla saamaasi palvelua (4-10)

Taloustutkimus toteutti PAMin toimeksiannosta keväällä 2022 kyselyn liiton jäsenille (N=2 292) sekä ei-jäsenille (N=1 039). Ei-jäsenet löydettiin Taloustutkimuksen paneelivastaajista.

4. Eduskuntavaalit

STRATEGINEN VALINTA:

PAM ON YHTEISKUNNALLISESTI NYKYISTÄ
VAIKUTTAVAMPI AMMATTILIITTO

PAMin tavoitteena vuoden 2023 eduskuntavaaleissa on, että aiempaa useampi pamilainen käyttää ääntään ja maahan valitaan työntekijämyönteinen hallitus.

SIPILÄN HALLITUS (vuosina 2015–2019) pyrki monin eri keinoin rampauttamaan ay-liikettä sekä heikentämään työntekijöiden oikeuksia. Mikäli seuraavien eduskuntavaalien lopputuloksena on oikeistohallitus, on odotettavissa pyrkimys jälleen kajota moniin työntekijöille tärkeisiin ja periaatteellisiin asioihin kuten lakko-oikeuteen, yleissitovuuteen tai sosiaaliturvaan. Oikeistohallitus haluaisi varmasti onnistua siinä, missä Sipilän hallitus ei onnistunut, viedä päätökset loppuun asti.

Loppujen lopuksi kyse on siitä, miten tulevaisuudessa työelämää ja työehtoja kehitetään, sekä siitä missä ja miten päätöksiä tehdään mm. sosiaaliturvan tai työehtojen kehittämisestä. Heikentämällä esimerkiksi lakko-oikeutta heikennetään ihmisten oikeutta mielipiteeseensä tai ilmaisemaan omaa kantaansa ilman pelkoa oman työn ja sitä kautta toimeentulon kaatamisesta. Se missä ja millä mekanismeil-

la työehdoista tulevaisuudessa päätetään taas vaikuttaa suoraan niiden tasoon sekä oikeudenmukaisuuteen.

VUODEN 2023 eduskuntavaaleissa päätetään kaikista työntekijöiden kannalta keskeisistä periaatteista. On kaikkien SAK:n liittojen yhteinen tehtävä huolehtia, että työntekijöillä on tarvittava tieto siitä, mistä näissä vaaleissa on kyse ja kuinka merkityksellinen jokaisen yksi ääni oikeasti on.

Eduskuntavaaleja ennen toteutetaan yhdessä SAK:n ja muiden liittojen kanssa kampanja, jonka tavoitteena on sekä nostaa jäsenistön äänestysaktiivisuutta että vaikuttaa poliittiseen keskusteluun. Äänestysaktiivisuutta nostetaan viestinnän ja järjestämisen keinoin niin, että jäsenistö antaa lupauksen äänestää eduskuntavaaleissa.

EDUSKUNTAVAALIKAMPANJASSA aktivoidaan jäsenistöä keskustelemaan työpaikoillaan ja ammattiosastoissaan eduskuntavaaleista ja äänestämisen merkityksestä. Näin saadaan entistä laajempi verkosto vaikuttamaan yhteiskunnallisesti sekä vaaleissa että sen jälkeen.

Eduskuntavaaleissa käytävään poliittiseen keskusteluun vaikuttaminen tapahtuu SAK:n ja liittojen yhteisesti toteutetulla aktiivisella viestinnällä ja asioihin reagoinnilla. Tavoitteena on myös kontaktoida eduskuntavaaliehdokkaat ja pyytää heitä sitoutumaan ay-liikkeen tavoitteisiin.

EDUSKUNTAVAALIT VAIKUTTAVAT

merkittävästi myös siihen, kuinka PAM tekee vuonna 2023 vaikuttamistyötä. Hallitusohjelmaan vaikuttaminen tapahtuu ennen vaaleja ja heti vaalien jälkeen. Tavoitteena on hallitusohjelmasta riippumatta saada hallitusohjelmaan kirjauksia, jotka parantavat palvelualojen työntekijöiden elinoloja.

5. Liittokokous

PAMin järjestyksessään kolmas liittokokous järjestetään Jyväskylän Paviljongissa 24.–26.10.2023.

KOKOUKSESSA PÄÄTETÄÄN muun muassa seuraavan nelivuotiskauden tavoiteohjelmasta ja liiton puheenjohtajasta sekä muista hallinnon paikoista.

KOKOUKSEEN OSALLISTUU noin 340 edustajaa kahdestakymmenestä (20) vaalipiiristä.

LIITTOKOKOUSVAALIT käydään elo-syyskuussa ja ilmoittautuminen vaaleihin alkaa jo keväällä. Jäsenten aktivoiminen äänestämään oman liiton vaaleissa on kaikkien pamilaisten yhteinen haaste.

Ammattiosastot ovat vaalien keskeinen toimija asettaessaan ehdokkaat ja toimiessaan aktiivisesti omien ehdokkaiden tukena sekä kannustaessaan omia jäseniään äänestämään.

Työpaikkaverkostojen hyödyntäminen niin tiedon kun innostuksen jakamiseen, on yhtälailla erittäin tärkeää vaalien onnistumisen kannalta.

TAVOITEOHJELMAN työstäminen on aloitettu jo vuoden 2022 puolella työelämäsignaalien keräämisellä, jonka pohjalta muodostetaan toimintaympäristöanalyysi ja erilaiset tulevaisuusskenaariot varsinaisen tavoiteohjelman pohjaksi.

6. Perustoiminnan vahvistaminen

STRATEGINEN VALINTA:

PAMILAISTEN PALKKAA, TYÖEHTOJA JA TYÖOLOSUHTEITA PARANNETAAN

Vuonna 2023 toteuttavien aluekoulutusten paikallisen sopimisen sisällöt sekä yrityskohtaiset järjestämiskampanjat edesauttavat omalta osaltaan parantamaan työehtoja ja työolosuhteita yritystasolla. Tes-osapuolten välisestä alakohtaisesta kehittämistyöstä on sovittu työehtosopimuksittain.

KESKEISEMPIÄ KEHITTÄMISKOHTEITA ovat kaupan alalla palkkauksen ja osaamisen kehittäminen vastaamaan toimialan murrokseen, marava-alalla alan ansioiden kehittäminen koronakauden jälkeen ja kiinteistöpalvelualalla arkipyhjärjestelmän tarkastelu ja tarvittaessa uudistaminen vastaamaan tämän päivän tarpeita.

ERITYISESTI ESIMIESTEN jaksamiseen keskittyvät työryhmät jatkavat sekä kaupan että matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palveluita koskevilla sopimusaloilla. Kaupan työryhmässä on jo saavutettu tuloksia ja seurantahanke jatkuu vuoden 2023 aikana. Molempien alojen työryhmissä huomioidaan mm. millaisia toimintatapoja tarvitaan, että työn läikkyminen vapaa-ajalle saadaan hallintaan ja ikäjohtaminen. Työryhmien tuloksia voidaan käyttää hyödyksi myös muiden kuin esimiesten työhyvinvointia tukevien tavoitteiden valmistelussa.

STRATEGINEN VALINTA:

YHÄ USEAMMALLA TYÖPAIKALLA ON AKTIIVINEN JA OSAAVA LUOTTAMUSMIES

Vuoden 2023 syksyllä on jälleen luottamusmiesvalintojen aika.

VALINNAT PYRITÄÄN toteuttamaan mahdollisimman laajasti eri PAMin alojen yrityksissä niin, että luottamusmiesten määrä kasvaa ja liiton näkyvyys työntekijöiden keskuudessa paranee. Alakohtaisin toimenpitein edistetään luottamusmiesjärjestelmien laajentamista, jotta yhä useammalla työpaikalla on mahdollisuus valita luottamusmies. Esimerkiksi matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan sopimusosalalla on sovittu arvioitavaksi 31.3.2024 mennessä henkilöstön edustajien työstä vapautusaikojen riittävyyttä

VUONNA 2022 ALOITETTU valtakunnallisten yritysten luottamusmiesten syvävalmennus jatkuu vuonna 2023 pyrkien lisäämään osaamista työpaikkatason edunvalvontaan. Luottamusmiesten toimintaa tuetaan myös ottamalla käyttöön luottamusmiesten henkilökohtaiset kehityssuunnitelmat aluetasolla.

Luottamushenkilöiden voimavaroja tuetaan työnohjauksen avulla ja vuoden 2023 aikana luottamushenkilöille tarjotaan yksilö- sekä ryhmätyönohjausta.

Yrityskohtaisia järjestämiskampanjoita toteutetaan eri toimialoilla, jotta järjestäytymisaste nousee ja edunvalvonnan aktiivisuus lisääntyy.

LUOTTAMUSHENKILÖKOULUTUSTA on kehitetty merkittävästi vuoden 2022 aikana, jolloin on pureuduttu huolella strategian mukaiseen koulutustarjontaan, opintopolkuihin ja kurssisisältöihin.

Luottamushenkilöiden koulutus on uudistettu osaamisperusteiseksi, jonka tavoitteena on vahvistaa entisestään luottamushenkilöiden osaamista ja parantaa koulutuksen laatua. Lähes kaikista vuoden 2023 aikana toteutettavista luottamushenkilökoulutuksista on mahdollisuus saada opintopisteitä, joita kukin voi hyödyntää mahdollisesti työelämässä tai tulevaisuuden opinnoissa.

Lisäksi koulutustarjonta 2023 sisältää luottamushenkilöille suunnatun webinaarikoulutussarjan ajankohtaisista aiheista ja alueilla tarjottavan koulutuksen.

6. Perustoiminnan vahvistaminen

STRATEGINEN VALINTA:

PAMIN JÄSENMAÄRÄ KASVAA TYÖYHTEISÖJEN TOIMINNALLA JA AKTIIVISELLA JÄSENHANKINNALLA

Vuoden 2023 aikana toteutetaan alueellisia ja keskitettyjä jäsenhankintatoimia/-kampanjoita säännöllisesti ja tiiviissä yhteistyössä luottamushenkilöiden ja ammattiosastojen kanssa.

KOKO PAMIN jäsenhankintapäivät toteutetaan keväällä ja syksyllä 2023.

LUOTTAMUSMIEHILLE JA AMMATTIOSASTOILLE

järjestetään jäsenhankintakoulutusta, jotta jäsenhankinnan osaaminen edelleen kehittyy. Vuoden aikana toteutetaan luottamushenkilöiden jäsenhankinnan palkitsemisjärjestelmän arviointi ja mahdollinen uudistus, jotta järjestelmästä tulee entistä kannustavampi ja tuloksekkaampi.

KATTAVA TYÖELÄMÄTIEDOTUS alan oppilaitoksissa jatkuu ja työelämätiedotus -projekti toteutetaan myös vuonna 2023. Näin opiskelijajäsenten määrä pysyy korkealla tasolla ja alan opiskelijoiden yleistieto työelämän pelisäännöistä lisääntyy.

VUONNA 2022 TEHTYJEN PÄÄTÖSTEN mukaisesti kehitetään markkinointiviestintää entistä tehokkaammaksi ja toimivammaksi. Mainontaa kohdennetaan uudelleen niin, että painetun suoromainnon osuutta vähennetään ja digitaalista mainonnan osuutta kasvatetaan. Samalla lisätään palvelualojen työntekijöiden ja laajemmän yleisön tavoitettavaa mainontaa eri kanavissa.

Tussitaikurit

MAAHANMUUTTAJAHANKE KÄYNNISTYY

YKSI KESKEISIMMISTÄ lähitulevaisuuden tavoitteista on palvelualoilla työskentelevien ja niille hakeutuvien maahanmuuttajien onnistunut kiinnittyminen suomalaiseen työelämään ja toimivat mahdollisuudet oman osaamisen kehittämiseen.

VUODEN 2023 alussa käynnistyy maahanmuuttajahanke, jonka toisen osan toteutukseen haetaan ESR-rahoitusta. Tavoitteena on kokonaisvaltaisesti tunnistaa ja huomioida paremmin kokonaisvaltaisesti maahanmuuttajajäsenten tarpeet kaikessa liiton toiminnassa, kuten viestinnässä, sääntelyyn liittyvissä tavoitteissa ja vaikuttamisessa sekä liiton lausunnoissa ja ohjeistuksissa. Käynnistämme maahanmuuttajaneelin arvioimaan toimintaamme ja vaikuttamaan liiton toimintaan ja päätöksentekoon maahanmuuttajajäsenten näkökulmista.

LIITON TOIMINNAN uudistamiseksi kokoamme laajasti tietoa ja näkemyksiä. Teemme myös kohderyhmäanalyyskejä ja osaamiskartoituksia. Saatujen tietojen pohjalta suunnitellaan muun muassa työelämään valmentavia opintopolkuja sekä työpaikkojen luottamushenkilöille kieli- ja lisäkoulutusta monikulttuuri-

suuden kohtaamiseksi. Opintopolkujen pilotointi ja käytännön toteutus tapahtuu vuonna 2024.

Vuonna 2023 on vuorossa myös liiton viiden vuoden välein tehtävä maahanmuuttajaselvitys.

Vuoden aikana selvitetään myös alueellisen maahanmuuttajaverkoston rakentamisen mallia erikseen kohdennetusti. Maahanmuuttajajäseniä kontaktoidaan eri toimintamalleja hyödyntäen.

Lisäksi vuoden 2023 aikana järjestetään aiempien vuosien kaltaisesti suomen kielen koulutusta ja tarjotaan urapalveluita oman osaamisen kehittämisen tueksi ja sopivan työpaikan löytämiseksi. Vuoden aikana kartoitetaan digioppimisalustoja, suunnitellaan digitaalinen oppimisympäristö ja opiskelumateriaaleja maahanmuuttajille. Digitaalisuutta ja sen luomia mahdollisuuksia otetaan käyttöön ensin maahanmuuttajakoulutuksessa ja sen jälkeen kaikille jäsenille suunnatussa koulutuksessa.

6. Perustoiminnan vahvistaminen

STRATEGINEN VALINTA:

PAM ON YHTEISKUNNALLISESTI NYKYISTÄ
VAIKUTTAVAMPI AMMATTILIITTO

*Vuoden 2022 aikana Työ- ja elinkeino-
ministeriön johdolla tehtiin tiekartat
alojen vetovoimaisuuden parantami-
seksi.*

NÄIDEN TIEKARTTOJEN avulla toteutetaan omaa vetovoimatyötä sekä yksin että yhdessä muiden aloillamme toimivien järjestöjen kanssa.

PAM PYRKII vuoden 2023 aikana ajamaan oikeudessa juttuja, joiden oikeudellinen vaikutus ulottuu kyseessä olevaa yksittäistapausta laajemmalle siten, että jutulla on vaikutusta ennakkopäätöksenä ja mahdollisesti työlain-säädännön kehittäjänä.

PAMIN KANSAINVÄLISEN TYÖN painopisteet ovat yritysten ihmisoikeusvastuun edistäminen, alustataloudessa työskentelevien aseman parantaminen sekä yhteistyö kestävän kehityksen ja oikeudenmukaisen siirtymän takaamiseksi. Yhteistyö kestävän kehityksen ja oikeudenmukaisen siirtymän takaamiseksi

nivoutuu mm. sekä seurannassa olevaan digitalisaatiokehitykseen että energiakriisiin.

Vuonna 2023 järjestettävissä IUF:n ja UNI Globalin maailmankongresseissa linjataan palvelualojen työntekijöitä koskevat globaalin ay-liikkeen tavoitteet.

Suurista Euroopan-tason kokoontumisista toteutuvat Euroopan ammatillisen yhteistyöjärjestön ETUC:n kongressi toukokuussa ja UNI Europan kaupan alan konferenssi, joka pidetään lokakuussa Belfastissa.

PAMin ja SASKin vuonna 2022 alkaneista uusista solidaarisuushankkeista on odotettavissa ensimmäisiä tuloksia niin Aasiasta, Afrikasta kuin Etelä-Amerikastakin.

YRITYSVASTUUTA edistetään konkreettisesti muun muassa PAMin, Alkon ja IUF:n solmimalla yhteistyösopimuksella, jolla parannetaan työntekijöiden oikeuksien toteutumista alkoholijuomien globaaleissa tuotantoketjuissa. Työ jatkuu Etelä-Afrikassa ja laajenee Italiaan; seuraavaa kohdemaata kartoitetaan.

2023

Tapahtumakalenteri

TAMMIKUU				HELMIKUU				MAALISKUU				HUHTIKUU				TOUKOKUU				KESÄKUU			
9.1.-20.3. General English skills for Trade Unions- kaikki jäsenet																							
S 1	Uudenvuodenpäivä	K 1				K 1					L 1					M 1	Vappu	18	T 1				
M 2		1	T 2		< LM/TSV perus 1* (Tampere)	T 2		< LM/TSV perus 1* (Helsinki)			S 2		Voi hyvin luottamushenkilö (Kuopio)			T 2			P 2				
T 3			P 3			P 3					M 3			14		K 3		LM/TSV perus 2** (Oulu)	L 3				
K 4			L 4			L 4					T 4		LM/TSV perus 2** (Helsinki)			T 4			S 4				
T 5			S 5			S 5					K 5					P 5			M 5			23	
P 6	Loppiainen		M 6		9.1.-20.3. General English skills for Trade Unions- 1,5h/vko	6	M 6	9.1.-20.3. General English skills for Trade Unions- 1,5h/vko	10		T 6					L 6			T 6			6.-8.6. Kiinteistöpalveluala**** Hyvinvoinnista voimavaroja	
L 7			T 7		7.-10.2. LM täyd.**** Paikallinen sopiminen (Lahti)	T 7		7.-8.3. LM/TSV perus 2** (Tampere)			P 7		Pitkäperjantai			S 7			K 7			7.-8.6. Voimaa ja virkeyttä arkeen kaikille jäsenille (Tampere)	
S 8			K 8			K 8					L 8					M 8		19	T 8				
M 9	9.1.-20.3. General English skills for Trade Unions- 1,5h/vko	2	T 9		8.-9.2. Osaava ja sovitteleva esihenkilö osa 1 (Helsinki)	T 9		8.-10.3. TSV täyd.**** Työelämän mielenterveys- taidot (Helsinki)			S 9		Pääsiäispäivä			T 9		9.-11.5. Esihenkilöiden LM/TSV peruskurssi (Petäys) 9.-11.5. LM täyd.**** Yritystalous/liiketoiminta (Hki)	P 9				
T 10			P 10			P 10					M 10		2. pääsiäispäivä	15		K 10			L 10			IUF:n maailmankongressi 10.-16.6. (Geneve)	
K 11			L 11			L 11		Voimaa ja virkeyttä arkeen kaikille jäsenille (Oulu)			T 11					T 11			S 11				
T 12			S 12			S 12					K 12		12-14.4. Osaava ja sovitteleva luottamushenkilö (Tampere)**** 13.4. Apteekin luottamus- henkilöpäivä (Helsinki)****			P 12			M 12		24		
P 13			M 13		9.1.-20.3. General English skills for Trade Unions- 1,5h/vko	7	M 13	9.1.-20.3. General English skills for Trade Unions- 1,5h/vko	11		T 13					L 13			T 13			Esihenkilöiden LM/TSV perus-/jatkokurssi 2 (Petäys)	
L 14			T 14		13.-15.2. Grundkurs för förtroendeman (Tampere)	T 14		14.-16.3. LM täyd.**** Työoikeuden peruskurssi (Hki)			P 14					S 14			K 14				
S 15			K 15		PAMin hallitus	K 15		15.-16.3. Osaava ja sovitteleva esihenkilö osa 2 (Helsinki)			L 15					M 15		20	T 15				
M 16	9.1.-20.3. General English skills for Trade Unions- 1,5h/vko	3	T 16		14.-16.2. TSV täyd.**** Työsuojelulait (Helsinki)	T 16					S 16					T 16		Voi hyvin luottamushenkilö (Hämeenlinna)	P 16				
T 17			P 17		14.-17.2. LM jatko 2 *** (etä)	P 17					M 17			16		K 17			L 17				
K 18			L 18			L 18					T 18		PAMin hallitus			T 18		Helatorstai	S 18				
T 19			S 19			S 19					K 19		18.-20.4. LM/TSV perus 1* (etä) 18.-20.4. LM täyd.**** Neuvottelutaito (Helsinki)			P 19			M 19		25		
P 20	PAMin hallitus		M 20		9.1.-20.3. General English skills for Trade Unions- 1,5h/vko	8	M 20	9.1.-20.3. General English skills for Trade Unions- 1,5h/vko	12		T 20					L 20			T 20				
L 21			T 21			T 21		PAMin hallitus			P 21					S 21			K 21				
S 22			K 22			K 22		21.-23.3. LM jatko 2 *** (etä)	21.-23.3. Uskallus- ta ja vaikuttavuut- ta vuorovaiku- tukseen- kaikille jäsenille (Hki)		L 22					M 22			21	T 22			
M 23	9.1.-20.3. General English skills for Trade Unions- 1,5h/vko	4	T 23			T 23		21.-23.3. Työhy- vinvointi ja tuotta- vuus****			S 23					T 23		ETUC:n kongressi 23.-26.5. (Berliini)	P 23		Juhannusaatto		
T 24			P 24			P 24					M 24		24.-28.4. LM/TSV jatko 1 *** (Helsinki) 24.-28.4. Grundkurs inom arbetsarkyddet (Tampere)	17		K 24		Valtuuston kevätkokous	L 24		Juhannuspäivä		
K 25	LM jatko 1 *** (etäopetus)		L 25			L 25					T 25					T 25		22.-26.5. LM/TSV jatko 2**** (Helsinki)	S 25				
T 26			S 26			S 26					K 26					P 26			M 26		26		
P 27			M 27		9.1.-20.3. General English skills for Trade Unions- 1,5h/vko	9	M 27		13		T 27		25.-26.4. Uskallusta ja vaikutta- vuutta vuorovaikutukseen-kaikille jäsenille (Helsinki)			L 27		27.-28.5. Työelämätaidot haltuun- kaikki jäsenet	T 27				
L 28			T 28		PAMin hallitus (tarvittaessa)	T 28		LM/TSV perus 1* (Oulu)			P 28					S 28			K 28				
S 29					LM/TSV perus 1* (Helsinki) >	K 29					L 29					M 29			22	T 29			
M 30	9.1.-20.3. General English skills for Trade Unions- 1,5h/vko	5	T 30			T 30					S 30					T 30		PAMin hallitus	P 30				
T 31	LM/TSV perus 1 (Tampere)* >		P 31			P 31										K 31		30.-31.5. LM/TSV perus 2** (etäopetus)					

Hallinnon kokoukset Kurssit ja koulutukset KV-kokoontumiset

*Luottamusmiesten/työsuojelun peruskurssi, 1. jakso
** Luottamusmiesten/työsuojelun peruskurssi, 2. jakso

*** Luottamusmiesten/työsuojeluvaltuutettujen jatkokurssi 1/2
**** Luottamusmiesten/työsuojeluvaltuutettujen täydennyskoulutus

HEINÄKUU

ELOKUU

SYYSKUU

LOKAKUU

MARRASKUU

JOULUKUU

L 1	T 1	P 1	< LM/TSV peruskurssi (Helsinki)	S 1	K 1	31.10.–2.11. LM perus 1* (Vantaa)	P 1		
S 2	K 2	L 2		M 2	T 2	1.–2.11. Työelämän mielenterveys- taidot- esihenkilöille (Helsinki)	L 2		
M 3	T 3	S 3		T 3	P 3		S 3		
T 4	P 4	M 4	36	K 4	L 4	Pyhäinpäivä	M 4	49	
K 5	L 5	T 5	Alakohtaiset täyd.**** (Helsinki)	T 5	S 5		T 5		
T 6	S 6	K 6	Kauppa, Alv, Kipa, Turvallisuus, Marava, Apteekki	P 6	M 6	45	K 6	Itsenäisyyspäivä	
P 7	M 7	T 7		L 7	T 7		T 7		
L 8	T 8	P 8	Voimaa ja virkeyttä arkeen kaikille jäsenille (pääkaupunkiseutu)	S 8	K 8	LM/TSV jatko 2 *** (Tampere)	P 8		
S 9	K 9	L 9		M 9	T 9		L 9		
M 10	T 10	S 10		T 10	P 10		S 10		
T 11	P 11	M 11	37	K 11	L 11		M 11	50	
K 12	L 12	T 12		T 12	S 12		T 12		
T 13	S 13	K 13		P 13	M 13	46	K 13		
P 14	M 14	T 14		L 14	T 14		T 14		
L 15	T 15	P 15	Uudenlainen palvelusaaminen**** (Lahti)	S 15	K 15	Uudenlainen palvelusaaminen**** (etä)	P 15		
S 16	K 16	L 16		M 16	T 16		L 16		
M 17	T 17	S 17		T 17	P 17		S 17		
T 18	P 18	M 18	38	K 18	L 18	18.–19.11. Kestävä kehitys ja vihreä siirtymä- kaikki jäsenet	M 18	51	
K 19	L 19	T 19	PAMin hallitus	T 19	S 19		T 19		
T 20	S 20	K 20	19.–21.9. LM/TSV perus 1* (Tampere)	P 20	M 20	Valtuuston perehdytys	K 20	47	
P 21	M 21	T 21		L 21	T 21	Valtuuston syyskokous	T 21		
L 22	T 22	P 22		S 22	K 22		P 22		
S 23	K 23	L 23		M 23	T 23		L 23		
M 24	T 24	S 24		T 24	P 24		S 24	Jouluaatto	
T 25	P 25	M 25	39	K 25	L 25		M 25	Joulupäivä	52
K 26	L 26	T 26	26.–27.9. Vuorovaikutusosaaminen palvelualoilla (Tampere)	T 26	S 26		T 26	2. joulupäivä	
T 27	S 27	K 27	26.–28.9. LM täyd.**** Työoikeuden täydennys (Hki)	P 27	M 27	Hallituksen perehdytys	K 27	48	
P 28	M 28	T 28		L 28	T 28	PAMin hallitus	T 28		
L 29	T 29	P 29		S 29	K 29	28.–29.11. LM perus 2* (Vantaa)	P 29		
S 30	K 30	L 30		M 30	T 30		L 30		
M 31	T 31			T 31			S 31		

Kursseja verkossa

- Luottamusmiesten ja työsuojaletuultutettujen perehdytys
- TES-perehdytykset
- Taloustieto yhteisen menestyksen tukena (itseopiskeltava)
- Ammattiosasto 1: ammattiosastojen kokouskoulutus ammattiosastojen hallinnolle (itseopiskeltava)
- Ammattiosasto 2: perehdytys ammattiosastojen toimintaan ammattiosastojen hallinnolle ja ammattiosastotoiminnasta kiinnostuneille (itseopiskeltava)
- Erimielisyysmuistio tutuksi aktiiveille (itseopiskeltava)
- Paikallinen sopiminen aktiiveille (itseopiskeltava)
- Työhyvinvointikortti kaikille jäsenille

LIITTOKOKOUSEDUSTAJIEN KOULUTUKSET

Häme-Kaakkois-Suomi	27.9.2023
Itä-Suomi	28.9.2023
Keski-Suomi-Pohjanmaa	4.10.2023
etäopetus	5.10.2023
Pohjois-Suomi	10.10.2023
Helsinki-Uusimaa	11.10.2023
Lounais-Suomi	12.10.2023
Pirkanmaa	16.10.2023
etäopetus	19.10.2023

TULOSSA LISÄKSI MUUN MUASSA MYÖS
TYÖHYVINVOINTIKORTTI ESIHENKILÖILLE ETÄOPETUKSENA

MUISTA MYÖS
LUOTTAMUSMIESTEN
JA TYÖSUOJELUVALTUU-
TETTUJEN PEREHDYTYKSET
ALUEILLA

+ KILJAVAN
YLEISET KURSSIT

2023

**PAM JATKAA TYÖTÄ
JÄSENTENSÄ TOIMEENTULON,
TYÖSUHDETURVAN, OSAAMISEN JA
ELÄMISEN LAADUN PARANTAMISEKSI.**

